

BOSNA SEÇİMİNDE SOLUN EROZYONU

Erhan TÜRBEDAR

Blog No: 23
11.10.2012

Ekim 2010daki genel seçimlerden bu yana bitmek bilmeyen siyasi kriz ve derinleşen sosyoekonomik sorunlar altında yaşayan Bosna-Hersek halkı 7 Ekim Pazar günü yerel seçimler için sandık başına gitti. Seçim sonuçları, son iki yılda ülkede krizi körükleyen bazı siyasi partilerin cezalandırıldığına işaret ediyor. Ortaya çıkan yeni tablo halkın değişim istediğine, ancak yeni alternatifleri değil, eski ve köklü siyasi partileri tercih ettiğine işaret ediyor. Bosna savaşının sona ermesinden bu yana 17 yıl geçmiş olmasına rağmen, ülkenin farklı etnik grupları arasında bölünmüşlük, güvensizlik, kaygı ve rekabet hala devam ediyor. Mevcut siyasi sistem ise ülkedeki sorunların önemli bir kaynağını oluşturuyor. Ayrıca Bosna-Hersek siyasetçileri halkın gündelik sorunlarıyla ilgileneneğine, genel olarak vatandaşlar arasında güvensizlik yaratmaya devam ediyor. Bu nedenle Bosna-Hersekteki seçimler, diğer ülkelerdeki seçimlere kıyasla daha fazla önem arz ediyor. Ekim 2010da gerçekleşen genel seçimler beklentilerin aksine Bosna-Herseke huzur değil, yeni sorunlar getirmişti. Önce siyasi çekişmeler yüzünden yeni hükümet uzun süre kurulamadı. Ardından yaşanan siyasi hesaplaşmalar nedeniyle yeni hükümet ile de Bosna-Hersek yerinde saymaya devam etti. Bu nedenle 7 Ekim yerel seçimlerinin anlamı, olması gerekenden çok daha büyüktü. 2008de gerçekleşen yerel seçimlerle kıyaslandığında, son yerel seçimlerde çarpıcı bir değişimin yaşandığını söylemek zordur. Ancak 2010 yılındaki genel seçimlerin sonuçlarıyla bir kıyaslama yapılacak olursa, o zaman değişimin oldukça önemli olduğu anlaşılıyor. Bu sefer de etnik oylamanın ağır bastığı, ancak Bosna Savaşı yıllarında farklı etnik grupları yöneten milliyetçi partilerin en başarılı olduğu görülüyor. Merkez Seçim Komisyonunun açıkladığı ön sonuçlara göre, kazandığı 34 belediye başkanlığıyla, kurucusu Aliya İzetbegoviç olan Demokratik Eylem Partisi (SDA) seçimlerin galibi oldu. Sırp lar arasında ise 25 belediye başkanlığıyla Sırp Demokratik Partisi (SDS) ikinci oldu. Hırvatlar bu seçimde de geleneklerini bozmadan, oyların en büyük kısmını

Hırvat Demokratik Birliğine (HDZ) verdi. Ne var ki HDZ Hırvatlar arasında zaten güçlüydü. Oysa SDA ve özellikle SDS yerel seçimlerden güçlenerek çıkmayı başardı. Seçimlerde en büyük darbeyi yiyen sosyal demokrat yönelimli partiler oldu. Geçmiş yıllarda uluslararası toplum Bosna-Hersek siyasi sahnesinde bir sosyal demokratik alternatif oluşturmak için çok çabaladı. Ciddi savaştan çıkmış Bosna-Hersek gibi çok uluslu ve çok kültürlü devlet yapılarına sosyal demokrat seçeneklerin daha faydalı olabileceğine inanıldı. Ancak ortaya çıkan sosyal demokrat partilerin davranışları bazı durumlarda eski milliyetçi partileri aratır oldu. Mesela Bosnalı Sırp'ların entitesi olan Sırp Cumhuriyetinin cumhurbaşkanı Milorad Dodik esasta bir sosyal demokrat olmasına rağmen, son yıllarda Bosna-Hersek'te en çok sabote eden ve etnik ilişkileri en çok geren siyasi şahsiyet oldu. Dodik'in verdiği tek mesaj, Bosna-Hersek'in bir yıkım yolu üzerinde ilerlediğine ilişkindir. Neredeyse her hafta Dodik'ten Bosna-Hersek'in dağılacağına dair açıklamaları duymak mümkündür. Yerel seçimlerin kampanyası kapsamında da Dodik, yeni istihdam olanakları ve refah artışı vaat edeceğine, Bosna-Hersek devlet kurumlarını nasıl tasfiye edeceğinden bol bol söz etti. Böyle bir retorikle Dodik geçmiş yıllarda seçimlerde başarılı olmayı başarıyordu. Ancak bu sefer Dodik'in bölücülüğe dayalı stratejisi sonuç vermedi. Bu durum, Bosnalı Sırp'ların Saraybosna'yı sevmeye başladıkları şeklinde algılanmamalıdır. Dodik'in lideri olduğu Bağımsız Sosyal Demokratlar Birliğinin (SNSD) yönetimi uzun süreden beri günlük siyasette Saraybosna ile uğraşmaya odaklanmış bulunuyor. SNSD böyle bir siyasi stratejiyi benimserken, Sırp Cumhuriyetinde son yıllarda kötüleşen ekonomik koşulları düzeltmede başarılı olamadıklarını gizlemeyi ve halkın dikkatini başka yönler çekmeyi hedeflemiş olsa gerek. Böyle yaparken SNSD seçmeninden ve halkın gerçek sorunlardan adeta koptuğunun farkında bile değildi. Neticede, en az 45 belediye başkanlığını kazanmayı hedefleyen SNSD seçimlerde sadece 18 belediyede başkanlığı kazanabildi. SNSD'nin başarısızlığı SDS'nin yeniden büyük çıkış yapmasına yardımcı oldu. SDS yıllardan beri ciddi siyasi alternatif olmaktan çıkmıştı. Güçsüz, motivasyonunu yitirmiş ve sadece muhalefet sahnesinde tutunabilen bir parti olarak algılanıyordu. Oysa 7 Ekim seçiminde en büyük başarıyı SDS'nin elde ettiği ortadadır. SDS olayı, seçim sandıklarının şakaya gelmediğini ve siyasette her zaman büyük sürprizlerin yaşanabileceğini hatırlattı. Bosna-Hersek Dışişleri Bakanı Zlatko Lagumciyanın Sosyal Demokrat Partisi (SDP) de 7 Ekim seçimlerinde cezalandırılanlar arasında oldu. Lagumciyanın bazı siyasi manevraları önce Boşnak ile Bosnalı Hırvatlar arasındaki ilişkilerde güvensizliği artırdı. Ardından Lagumciya Boşnak içi siyasi sahnede bir hesaplaşmaya girerek, büyük bir depremin yaşanmasına neden oldu. Kaldı ki Lagumciya SDP içi birliğe de zarar verdi. Örneğin, Saraybosnalıların değer verdiği Jelko Komšić'in SDP'den ayrılması seçmenleri arasında bir şok etkisi yaratmıştı. Netice olarak, son iki yıldır adeta siyaset içinde saflar değiştiren ve bir şekilde siyasi kriz üretiyor gibi gözükken SDP'ye de halk desteğini önemli ölçüde azalttı. SDP'nin SDA'yı Federasyon hükümetinden uzaklaştırma çabalarının, Türkiyede daha ayrıcalıklı konuma sahip olan SDA'nın işine geldiğini söylemek mümkündür. Daha önce yolsuzluk suçlamalarıyla SDA'yı cezalandıran halk, bu sefer onu mazlum olarak görerek sahip çıktı. Aslında bakılırsa SDA'nın 7 Ekim seçimlerindeki galibiyeti kritik bir dönemde gerçekleşti. SDA başarılı olmasaydı, bu partinin siyasi tabanını hedefleyen yeni bir siyasi partinin kurulma ihtimali vardı. Bu arada, SDA'nın başarısında SDP'nin ekonomik başarısızlığının payının da yüksek olduğu unutulmamalıdır. Lagumciya SDA'yı yönetimden uzaklaştırmaya çalışırken, aslında kendi kendini zor konumda bulmuş oldu. Çünkü davranışları yüzünden SDA, SNSD ve SDS

arasında Lagumciya karşıtı bir ittifak oluşmuş oldu. Eğer Hırvatların HDZi de Lagumciyanın karşısına geçerse, Dışişleri Bakanı görevinden alınma ihtimali ciddi olacaktır. Bir genelleme yapmak gerekirse, Bosna-Hersek halkı ülkedeki sosyoekonomik durumdan memnun değil. Ayrıca Bosna-Hersek halkı son seçimde kriz yaratanları değil, vatandaşlara onurlu bir yaşam vaat etmeye hazır gibi görünenleri seçti. Seçimlerin galipleri olan SDA, SDS ve HDZ 2014teki genel seçimlerde de benzer başarıyı elde etmek istiyorlarsa, bir an önce halkın günlük sorunlarına yerel düzeyde çözüm üretmeye başlamalı, ayrıca yolsuzluklara karşı mücadeleye kendi safları içinden başlamalıdır. Bununla birlikte, ülkenin Avrupa Birliğine bütünleşmesini hızlandıracak olan reformlarda her üç parti daha yapıcı ve daha uzlaşıcı tavırlar sergilemelidir.

About the author:

To cite this article: Erhan TÜRBEDAR. 2026. "BOSNA SEÇİMİNDE SOLUN EROZYONU." Center For Eurasian Studies (AVİM), Blog No.2012 / 23. October 11. Accessed June 25, 2026. <https://www.avimbulten.org/Blog/BOSNA-SECIMINDE-SOLUN-EROZYONU>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır